

2011
LAW (Optional)
(Paper – II)
विधि (वैकल्पिक)
(पत्रिका – II)

240041

Standard : Degree
स्तर : पदवी

Total Marks : 200
एकूण गुण : 200

Nature : Conventional (Essay) Type
स्वरूप : पारंपारिक (वर्णनात्मक)

Duration : 3 Hours
कालावधी : 3 तास

N.B. :

सूचना :

- (1) *Answers must be written either in English or in Marathi.*
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (2) *Question No. 1 is compulsory. Of the remaining questions, attempt any four selecting one question from each Section.*
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (3) *Figures to the RIGHT indicate marks of the respective question.*
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (4) *Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.*
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (5) *Credit will be given for orderly, concise and effective writing.*
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (6) *Candidates should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.*
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (7) *In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.*
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

SEAL

P.T.O.

1. Answer **any four** of the following (10 marks each) :

40

खालीलपैकी कोणत्याही चारची उत्तरे लिहा :

! BOOAS

- (a) Discuss the provisions for bail as given in the Criminal Procedure Code 1973.
फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ मध्ये जामीनाविषयी जी तरतूद दिलेली आहे त्याची चर्चा करा.
- (b) Distinguish between 'damage' and 'damages' as per Tort.
नुकसानकारक चुकी सम्बंधीच्या कायदानुसार नुकसान आणि नुकसान भरपाई यातील फरक स्पष्ट करा.
- (c) Explain the principle in Lalman Shukla V Gauri Dutt.
लालमन शुक्ला विरुद्ध गौरी दत्त ह्या मधील तत्त्व स्पष्ट करा.
- (d) What are the functions of controller under Section 18 of the Information Technology Act, 2000 ?
माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 मधील कलम १८ नुसार कंट्रोलरची कार्ये काय आहेत ते सांगा.
- (e) Classify the various criminal courts and state the powers of each of the courts provided under CrPC.
विविध फौजदारी न्यायालयाचे वर्गीकरण करा व त्यांचे प्रत्येकी अधिकार CrPC प्रमाणे स्पष्ट करा.

SECTION - A

विभाग - अ

2. (a) What are the stages of a crime ?
गुन्हा घडण्यासाठी कोणत्या स्टेजेस आहेत ते सांगा. 15
- (b) Write note on waging war against the government of India.
भारत सरकार विरुद्ध युद्ध करणे ह्या गुन्हाविषयी टीप लिहा. 15
- (c) Define the term 'Place of Public Entertainment' contained under Section 2(10) of Bombay Police Act, 1951.
बॉम्बे पोलीस कायदा, १९५१ मधील कलम २(१०) नुसार लोकांच्या करमणुकीची जागा ह्याविषयी जी व्याख्या दिलेली आहे ती सांगा. 10
3. (a) What are the features of Indian Penal Code ?
भारतीय दंड संहितेची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ते सांगा. 15
- (b) Discuss the provisions at adulteration of drugs as per IPC.
आय. पी. सी. मधील औषधामधील भेसळ ह्या संबंधीच्या तरतुदीविषयी चर्चा करा. 15
- (c) Discuss the procedure and powers of special judge under Section 5 of The Prevention of Corruption Act, 1988.
भ्रष्टाचार निवारण कायदा, १९८८ मधील कलम ५ नुसार विशेष न्यायाधिकाचे अधिकार व कार्यपद्धती ह्या विषयी चर्चा करा. 10

SECTION – B

विभाग – ब

4. (a) What are the characteristics of a Tort ? 15
नुकसान कारक चुकी संबंधीच्या (टॉर्ट) कायद्याची वैशिष्ट्ये काय आहेत ?
- (b) What is nuisance ? Distinguish between private and public nuisance. 15
उपद्रव म्हणजे काय ? खाजगी आणि सार्वजनिक उपद्रवातील फरक स्पष्ट करा.
- (c) Write a short note on Rylands V Fletcher. 10
रेलँड वि फ्लेचर या खटल्यावर थोडक्यात माहिती लिहा.
5. (a) Discuss the maxim qui facit per alium facit per se with case law. 15
क्यु फॅसीट पर अॅलीयम फॅसीट पर से या म्हणीची चर्चा खटल्याच्या निकालासह करा.
- (b) What are the essentials of a suit for negligence ? 15
निष्काळजीपणाच्या दाव्यासाठी कोणत्या आवश्यक गोष्टी आहेत ?
- (c) Explain defences to an action for a wrong of absolute liability. 10
ज्या चुकीमुळे संपूर्ण जबाबदारी येते त्या संबंधीचे बचाव सांगा.

SECTION – C

विभाग – क

6. (a) Discuss about quasi contracts. 10
सदृश करारावरती चर्चा करा.
- (b) Distinguish between a contract of sale and agreement to sell. 10
विक्रीचा करार आणि विक्रीचा ठराव यातील फरक स्पष्ट करा.
- (c) Define partnership and explain its features. 10
भागीदारीची व्याख्या सांगून तीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (d) What is confessions ? What are the requisites of a valid confession ? 10
कबुली म्हणजे काय ? कबुली जबाब कायदेशीर ठरण्यासाठी कोणकोणत्या गोष्टीची आवश्यकता असते ?
7. (a) Explain the principle in Durga Prasad V Baldeo. 10
दुर्गा प्रसाद विरुद्ध बलदेव ह्यामधील तत्त्व स्पष्ट करा.
- (b) Explain the meaning of the term 'goods' under the Sale of Goods Act, 1930. 10
माल विक्री कायदा, १९३० नुसार 'माल' ह्या शब्दाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- (c) Explain the modes of dissolution of a partnership firm. 10
भागीदारी संस्थेचे विसर्जन करण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- (d) What do you mean by 'Hearsey Evidence' ? 10
तुमच्या मते ऐकीव पुरावा म्हणजे काय ?

P.T.O.

SECTION – D

विभाग – ड

Marks
गुण

8. (a) What are the features of the Environment Protection Act, 1986 ? 10
पर्यावरण संरक्षण कायदा, १९८६ ची वैशिष्ट्ये सांगा.
- (b) Define 'strike' under the I.D. Act, 1947. 10
औद्योगिक कलम कायदा, १९४७ मधील संपाची व्याख्या सांगा.
- (c) Explain the rights available to a divorced Muslim wife to receive maintenance. 10
मुस्लिम घटस्फोटीत पत्नीचे पोटगी मिळविण्यासाठीचे अधिकार स्पष्ट करा.
- (d) Discuss the provisions regarding registration of Political Parties under Representation of the People Act, 1951. 10
लोक प्रतिनिधीचा कायदा, १९५१ नुसार राजकीय गटाची नोंदणी विषयीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
9. (a) Define the term 'consumer' as per Section 2(1) (d) of Consumer Protection Act, 1986. 10
ग्राहक संरक्षण कायदा, १९८६ च्या कलम २ (१) (d) नुसार ग्राहक ह्या शब्दाची व्याख्या सांगा.
- (b) Explain how women's are protected by labour legislations. 10
लेबर लेजिस्लेशन द्वारे स्त्रियांचे संरक्षण कसे होते ते स्पष्ट करा.
- (c) What is the punishment for terrorist acts under Section 5 of Prevention of Terrorism Act, 2002 ? 10
दहशत निवारण कायदा, २००२ चे कलम ५ प्रमाणे दहशतवादी कृत्यासाठी कोणती शिक्षा सांगितलेली आहे ?
- (d) What is the meaning of the term 'Copy Right' under Copy Right (Amendment) Act, 1999 ? 10
'कॉपीराईट' ह्या शब्दाचा कॉपीराईट (सुधारणा) कायदा, १९९९ नुसारचा अर्थ स्पष्ट करा.